

SZERKESZTŐI HIRDELEM

Belmagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Éves ár 16 frt. vagy 32 korona. Negyed éves 4 frt. vagy 8 korona. Hónapos 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPI LAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cztimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyititéri szilkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Itthon és Bécsben.

(Sz. N.) Itthon a takarékoság jelzavait fujja a miniszterelnök, aki egyzersmind a pénzügyi tárca ügyeit is intézi és ez helyesen is van így, mert nagyon rá van utalva az ország még mindig a takarékosagra. Csak az a kérdés, vajon ugyanezt az erényt, a takarékoságot gyakorolja-e a magyar kormányelnök akkor is, mikor Bécsben van.

Igen gyakran van pedig most Bécsben Wekerle. Tulságos gyakran. Alig győzik a lapok följegyezni a szennolyi hírek közé az utazásait és alig győzik följegyezni azt a sokféle magyarázatot, hogy mért jár tulajdonképpen az osztrák fővárosban a miniszterelnök.

Jogczim, az igaz, van rá elég, a valutarendezés, az egyházpolitika és a közöstygyek, a melyekből ki nem fogunk és a melyeket mindig Bécsben kell előzetesen tárgyalni, sohasem Budapestben, mert hisz a magyar fő- és székvárosban nincs udvartartás, oda a király csak vendégnek látogat el hű magyarjai közé.

A valuta rendezés hosszú ideje alatt valósággal állandóan Bécs és Budapest között lebegett Wekerle, míg az osztrák pénzügyminiszter alig egyszerű-kétszer jött Budapestre, csak éppen hogy tessék-lássék. Ami pedig az egyházpolitikai kérdéseket illeti, azokban ép úgy, mint a Wekerle kormányt eredményező váltságban minden hangot Bécsben adnak ki és a legkisebb részletnél is oda kell fölvonulnia az egész magyar kormánynak, sorba valamennyi miniszternek.

Az meg már éppen természetes, hogy mikor közös miniszteri tanácskozásra van szükség, az nem eshetik meg máshol, mint Bécsben. Ott esett meg a héten is, nagy bizalmasan, elvonva még eredményeiben is a nyilvánosság elől, ami csak az esetben szokásos, ha a hadseregről van szó és arról, ami összefügg vele.

Rejtve tartogatják az ilyen tanácskozásokat rendszerint, ami jogosult is odáig, hogy a katonai erő fejlődéséről vagy egyáltalában, vagy idő előtt ne értesüljön a kölföld, melyet ez tulságosan érdekel, ha szövetséges, ha ellenség. Hanem annyit mégis csak tudnia kellene, és pedig idejekorán a monarchia két törvényhozó testületének, de ez különben nem is titok a kölföld előtt sem, hogy mily mérvűnek ígérkezik a legközelebbi katonai budget.

Mert erről volt szó már most. Arról, hogy a jövő év állami költségvetésében minő összeget foglal le jöelöre a közös hadsereg, melynek szükségéhez igazodik nálunk minden egyéb költséglet.

Ha az egész állami háztartás berendezését nézzük, mindentűnt megvan abban a természetes összefüggés olykép, hogy amennyi az állam bevétele, ahhoz kell szabni az egyes társzák kiadásait és ahhoz kell alkalmazkodni minden intézményünknek, minden embernek, mert hiszen számtani lehetetlenéseket csakugyan nem lehet megoldani még oly nagy szavazó többséggel sem. Hanem a katonai szükséglet, az kivételnek tekintet alá esik, arra nem irányadó sem a számtani, sem a fizikai lehetőség, azt elő kell állítani minden áron, ha török-szakad és a többi szükségleteire csak azt fordíthatja az állam, ami fönnmarad a közös hadsereg kielégítése után.

Ennek az elvnek, ennek a gyakorlatnak keretében történt meg oly igen korán, az idek közös miniszteri tanácskozás is, úgy, hogy 1894-re a közöstygyes követelés ki van szabva már ma, mikor az 1893-ik évi általános budgetre nézve Wekerle még újabb indemnyitit kér még májusig.

Az összegét még nem ösmerjük a jövő évre szóló követelésnek. Mind-

össze annyit tudunk a kiszivárgott hírekéből, hogy ugyancsak erős küzdelem folyt a két pénzügyminiszter részéről abban a tanácskozásban, melynek sür-gősségét az állapította meg, miszerint katonák megint jelentékeny tulkövetelással lépnek föl.

Megint. Így megy ez már tíz esztendő óta folyvást és ki nem fogunk a katonai költségvetésnek évről-évre való jelentékeny emeléséből, melyre mindig tudnak a generálisok új czimeket találni. Leleményességük ezen a téren valósággal csodálatos és csak egy van ennél csodálatosabb, az, hogy az ő leleményességükkel lépést tart a mi türelmünk és áldozatkészségnek nevezett gyöngeségünk.

Határozott gyöngeség, hogy a katonák nagy szavai előtt meghajlik a magyar kormány és magára vállalja mindannyiszor azoknak a rengeteg összegeknek a megszavaztatását, melyeket a katonai Moloch torkába dobunk és a melyeket sokkal ügyesebb, sokkal okosabb czélokra használhatnánk.

Itthon takarékoskodunk intézményeink rovására és tisztviselőinknek, maguknak a törvényhozóknak bérére, takarékoskodunk a közigazgatáson és igazságszolgáltatáson, a közoktatáson és a közegészségügyön, szóval minde-nütt, a hol az állam bőkezűségére volna szükség. Viszont azonban kész alázatos-sággal rááll a kormány mindenre, a mit a közös hadsereg részére követelnek tőle és bizonyosan ráállott ez-uttal is, a mint hirdetik a szócsövek, hogy hadd legyen hát néhány millióval több a katonai költség és persze hadd legyen néhány millióval kevesebb az, a mit saját szükségleteinkre fordíthatnánk hasznosabban, mintha töltjük vele a Danaidák hordóját.

A t. Ház.

Budapest, febr. 26.

A képviselőház ma igen gyér számu honatya előtt kezdte meg a földművelési budget tárgyalását. A padok üresen meredeztek és csak a buffetben volt néhány képviselő.

Perczel Béni körül járt az egész házban, felkutatott minden zeg-zugot és azzal hívogatta a képviselőket, hogy katalogust fognak olvasni. Az ülés megnyitására az összes jelen voltak száma 22 emberre rugott. Miniszternek és államtitkárnak híre sem volt.

Erre aztán az ellenzék zugni kezdett. Múltatankodva konstatálták, hogy a kormány képviselőihez senki sincs jelen.

Az elnök kellemetlenül mozgolódott helyén és a jegyzőket miniszterkeresési utra indította. Ekkor az ülés felfüggesztését akarták indítványozni, de ime egyszerre nyílik az ajtó és a csakélysánu kormánypárt zajos eljenzése közben megjelentek a miniszterek.

A földművelési államtitkár pedig annyira sietett, hogy még a czigarettáját is elfelejtette eldobni mindaddig, míg erre a miniszter nem figyelmeztette.

Végre megkezdették a földművelési tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalását.

Wittmann János szólt fel, ki bevezetéstől érdekesen illusztrálta a kormánypárt indolenciáját. A komoly tárgyalások alatt a ház üres, de ha dalszarnokok előadásainak betiltásáról vagy efféléiről van szó, a padok nyomban megtelnek. Aztán rátért a budget bírálatára s rövid polemia után, melyet a többség szónokaival folytatott, különösen három dologra figyelmeztette a kormányt. Először is annak a rendeletnek visszavonására, mely a kis községekben a sertéshizlalatot majdnem tönkretette; másodszor a fővárosi állatvásárokon divó fogyasztási rendszernek az osztrák minta szerint való megváltoztatására, mert ma a könnyebb és nehezebb marhákra nézve nincsenek külön kategóriák; harmadszor arra hívta fel a miniszter figyelmét, hogy támogassa erőlyesebben azokat a közepostályból alakult gazdasági egyesületeket, melyek nem sportból, hanem tapasztalatok és gyakorlat alapján szövetkeztek gazdaságunk érdekeinek védelmére.

latok és gyakorlat alapján szövetkeztek gazdaságunk érdekeinek védelmére.

Ezután br. Bornemisza István beszélt és különösen arra nézve kért intézkedést, hogy a gazdasági hitel megkönnyítésével az olcsóbb kamatláb élvezetében ne csak a nagybirtokos, hanem a kisbirtokos és kisgazdát is részesítsék.

Majd Fejérváry Géza honvédelmi miniszter válaszolt Lits Gyulának az állami ménes intézetek ügyében.

Elnök visszbangra talált gróf Károlyi Sándornak az a javaslata, hogy a miniszter lehetőleg segítse elő kisebb gazdasági szövetkezetek létesülését, mert ezeknek segítségével a kisbirtokosok művelési színvonalát jelentékenyen emelkedni fog.

Az ülésnek rendkívül élénk és viharos mozzanata volt az az interpelláció, a melyet Vajay István intézett gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszterhez.

Vajay ugyanis hibáztatta azt, hogy a kultuszminiszter vasárnap nyitva tartja az egyetemi könyvtárt. Csáky egész határozottsággal kijelentette, hogy tartatja azt azután is, mert a közönségnek és a tanuló ifjúságnak kulturális szüksége indokolja. A miniszternek azonban nem kellett intézkedését bővebben indokolni s még kevésbé védelmezni, mert az egész ház oly zajosan és lelkesen tüntetett s oly magrovó megjegyzések röpködtek minden párt részéről Vajay fejére, hogy nem lehetett kétség az iránt, hogy ezt a gyásznapot kivéve nincs egyetlen ember sem a házban, ki a butításnak azt a rendszerét pártolná, a minek ez az ur bocsorokos apostola.

A „Nemzet esti lapja így írja le a kedélyes vihart:

Az egész ház, pártkülömbőség nélkül vette tudomásul a miniszter válaszát. Ekkor Vajay így szólt:

Daczára a ház ilyen csattanós állásfoglalásának (Felkiáltások jobbfelől: Etáll! Tudomásul vesszük!), daczára annak, nem veszi tudomásul a választ, nem pedig azért, mert a mi fölött a miniszter csodálkozik, a fölött ő nem csodálkozik, (Derűtség.) mert olyan vallásügyi politikát, a minőt a miniszter csinál, s a melylyel a vallás és a tudomány között mindig ellentéteket keres, soha sem hallott. (Élénk felkiáltások: Ohó!)

Kubinyi Géza: Dobjátok ki! Vajay István: A keresztény világ-nézet a vasárnapot ünnepnek tekinti...

Meszlényi Lajos: Olvasni csak lehet! (Derűtség. Felkiáltások: Misézni! Derűtség.)

Károlyi Gábor gr.: Engem nem kompromittál, ha ilyenket beszélsz, csak magadat. (Zajos derűtség.)

Vajay István: Tényleg azonban, hogy azok a tisztviselők ott kell, hogy legyenek vasárnap hivatalaikban, ez munka, amit még a protestáns Angliában sem engednek meg. Vasárnap szünetelnek az üzletek, a korszak a közlekedés. (Nagy derűtség.) Szóval minden csak a legszükségesebbre redukálódik. Csak konstatálni kívánja tehát, hogy a miniszternek ezen intézkedések mozaikszertűleg van beillesztve az ő anti-Krisztianisztikus irányába. (Hosszantartó zajos derűtség.) Ilyen körülmények közt hiába kéri Bezenyey, hogy a papság nemesse a népet és hiába való, ha a minisztertől az utolsó szolgabiroisági irnokig mindenki vallásatlanságot hirdet. (Nagy derűtség és mozgás.)

Földváry Elemér: becsúlja meg a reverenciáját. (Zajos helyeslés.)

Vajay István: Kérem alázatosan, vagy igazam van, vagy nincs! (Élénk felkiáltások: Nincs! Nagy derűtség.)

Földváry Elemér: Szegyen a házra ilyen beszéd! (Zajos helyeslés.)

Ábrányi Kornél: Nem a házra szegyen, mert az visszautasítja. (Helyeslés.)

Vajay István: Ha nincs igazam, megczáfolhatnak (Nagy zaj. Felkiáltások: Az ördög czáfolja meg! Van okosabb dolgunk is.) Különben a miniszter ez intézkedésének egészen másúton van a nyitja, de ezt majd máskor fogja bővebben elmondani a dologot. (Zaj. Egy hang a szélső baloldalon: A jó plébániában van a megoldás!) Majd megérkezik annak is az ideje, hogy erről beszéljünk. (Zaj. Felkiáltások: még fenyeget! Ki vele! Etáll! Hosszas zaj!) Egyelőre elégnék tartja annak kijelentését, hogy ő a választ nem veszi tudomásul. (Nagy zaj)

Elnök felteszi a kérdést, tudomásul veszi-e a ház a miniszter választát? (Zajos felkiáltások minden oldalról: Egyhangulag! ismételt megújuló felkiáltások minden oldalról: szavazzunk!) Azt hiszem ilyen egyhangu megállapodás mellett, kijelenthetem, hogy (Zajos felkiáltások minden oldalról: szavazzunk!) Habár kétség nem fér a ház véleményéhez, mivel kívánják, hát fölteszem a kérdést, hogy elfogadja-e a ház a miniszter ur választát? A kik elfogadják, méltóztassanak felállani.

Az egész ház feláll, egyedül Vajay István marad ülve. (Viharos eljenzés.)

Elnök kijelenti, hogy a ház Vajay kivételével a választ tudomásul veszi. (Zajos eljenzés minden oldalról.)

Ezzel az ülés véget ért.

Kossuth Lajos azt üzenté...

Szombati lapunkban már jelentettük táviratilag, hogy Pázmándy Dénes néhány országgyűlési képviselő barátjával a bpesti népszínházban a „Próbaházasság” című darab előadása alkalmával követelni fogják a Kossuth-nóta elneklését, melyet felsőbb helyről jött rendeletre betiltottak.

A darabot szombaton adták a népszínházban s a budapesti rendőrség erős megfeszítést tett a demonstráció megakadályozására.

Azonban hiába volt minden intézkedés, a tüntetés mégis megtörtént.

Az M. H. a tüntetést a következőleg írja le:

Budapest, febr. 25.

Tegnapelőtti lapunkban megírtuk a Kossuth-kuplé történetét. Miként kereste fel Pekáry rendőrtanácsos Evva igazgatót s miként fejezte ki azt a bizalmas ohajt, hogy a Kossuth-kuplé következő két sorát:

S vasra vernek egy katonát azalatt, Mért, hogy dalolt, mit dalolni nem szabad.

hagyják el.

Ez kedden történt s az este nem is énekelte Solymosi e kuplét. Félreértésből történt ugyan ez, de a közönség ez okkal nem gondolt, csupán azt tudta, hogy a Kossuth-nótát nem énekeltek.

Visontai képviselő interpellációt is jelentett be ez ügyben, de mindaddig nem interpellálhatta a belügyminisztert, mert bejelentésével elkészt. Különben is időközben levelet kapott a „Próbaházasság” szerzőjétől, melyben ez tudomására hozza, hogy a rendőrség nem avatkozott a dologba s Evva ön-hatalmulag járt el.

Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Az igaz, hogy a rendőrség a kuplét nem tiltotta el, de Evva igazgató maga mondta egyik munkatársának, hogy Pekáry rendőrtanácsos járt nála az idézett két sor dologában s így tény, hogy a rendőrség beavatkozott a Solymosi nótába.

A képviselőház folyosóján ma izgatottan tárgyalták az ügyet. Pázmándy Dénes képviselő, lapunk munkatársa kijelentette, hogy ha Visontai nem interpellál, ő fog e tárgybán kérdést intézni a kormányhoz. Egyszer-szint több függetlenségi képviselő elhatározta, hogy ma este elmegy a népszínházba és követelni fogja a Kossuth-nóta éneklését.

De nemcsak a képviselőházban, hanem az egyetemen is tárgyalták az ügyet. Az egyetemi ifjúság elhatározta, hogy lehető nagy számban jelenik meg a népszínház mai előadásán és a mennyiben önként nem mutatnak erre hajlandóságot, úgy ők fogják követelni a megrendszabályozott kuplé elneklését.

A népszínház pénztáránál még délelőtt elkeit az összes jegyek s délután már városszerte beszélték, hogy a népszínházban ma este történik valami.

Ily hangulatban gyülekezett össze a színházi közönség.

A népszínház az utolsó helyig megtelt. Nem volt üres szék a földszinten s az udvari páholyokat kivéve, minden páholynak voltak vendégei. A karzatok szinte félelmesen megteltek és a földszintről sokan tekintettek fel aggodva, várva a vihart, mely ott a magasságban fog kitörni.

A bobózat komikus helyzetein sokat kacagtak. A közreműködőket lelkesen meg-

tapsolták, a mit meg is érdemeltek, mert brillánsan játszáka e darabot.

Kürry Klára valósággal elragadóan játszott és énekel s a közönséget hol megkaczagtatta, hol pedig könnyekig megindította. Német, Szirmai, Kiss Mihály (a ki a mészáros szerepét pompásan adja), Tollagi, Solymosi, Horváth folytonos derűtségben tartják a közönséget, de a figyelmes szemlélő némi izgatottságot vesz észre. A felvonásokban kisebb csoportok támadnak. Mindenki csak a harmadik felvonást várja, a melyben Solymosi a kuplétát éneklí.

Vége a második felvonásnak. A szereplőket néhányszor kibívják, Kürry Klárát meg-eljenzik s aztán förtelmetlenül várják a függőny felgördülését.

A festett vászon lassan felemelkedik. A színpad a „Nagyföldi bikához” címzett fogadó éttermét mutatja, ahol az öreg szentesi gazda és felesége busulnak nagyban azért, hogy unokaöcsüctük egy kölcsönkért feleséggel és kölcsönkért babával oly csunyan rá-szedte őket.

A két öreg szobájába tér. Két-bárom epizód-szereplő is elvonul gyors egymásutánban s aztán belép Solymosi.

Mozgás támad a színházban. A baloldali ajtó sarkába meghúzódva áll Chudy rendőrtanácsos. Mellette áll sápadtan Gerő Károly és a népszínház ellenőre, Rslle Iván. A jobboldalon a zenekar párkányához támaszkodva Evva igazgató várja a vihart.

Solymosi szinte izgatottabb, mint a közönség. Már az első, egészen közömbös kuplét is elfogultan énekelte. A közönség tapsol. Eléneklí a második kuplét, amely arról szól, hogy manapság már Czenczi néni is azt éneklí:

Tarara bumdi-hay!

A közönség nevet és tapsol.

Solymosi a harmadik kuplét éneklí, amelyben egy sikkasztó keserves sorát mondja el, aki visszatérve, a kornevilli márkival szól:

Amig utaxtam, soh'sem haboztam.

A közönség most már nyugtalan. A karzatokról valami moraj hallatszik. Zúrzavaros, érthetetlen, de fenyegető.

Solymosi gyorsan rágyújt egy nótára amely a szászokról, időtökör regél és a Rákóczi-indulóval végződik. Lelkes eljenzés hallatszik és Solymosi távozik.

Zugó taps hívja vissza s a mikor ott áll a sugólyuk előtt, egy hatalmas hang lekiabál a karzatról:

— A Kossuth-nótát.

Száz meg száz hang felel erre. „Kossuth-nótát!” hangzik fel hatalmas kórusban és egyszerre forrongásban jó az egész színház. Elsápadnak, kipirulnak az emberek, a földszinten ülők felnéznek a karzatra, a páholyokból kihajolnak és csak akkor csöndesülnek el, mikor Solymosi elkezdí:

Egyre-egyre ámitagatjuk magunkat.

— Ez az, ez az! — mondogatják egymásnak a jelenlevők. A négy első sort változatlanul éneklí, a négy utolsót azonban (mint már tegnapelőtti megírtuk) így módosítja:

Dicsőszünk a szabadsággal untalan,

Ki mit érez, mondja bátran, hangosan,

Mégis-mégis fészkelődnek vagy félnek,

Ha megzendül olykor-olykor az ének.

És mikor e sorok után elkezdí

dudolni Kossuth Lajos üzenetét, viharos eljenzés, taps hallatszik. A karzatokon felugrálának az emberek, kendőket lobogtatnak, a földszinten pedig tapsolnak.

Ujra eléneklí a strófát, de a közönség ezzel nem elégszik meg.

— A régi szöveget! — haragják és a zajongás meg nem szűnik, míg Solymosi el nem éneklí, hogy:

Vasra vernek egy katonát azalatt...

De az énekes a refrain megint csak dudolja.

— A szöveget! — kiabálják — a Kossuth-nóta szövegét énekelje!

Most már a közönség vált szereplővé. Nem törődik senki a Próbaházasság bohózatával. A Kossuth-nótát! A szöveget! Énekelje el! hallatszik össze-vissza. A földszint idegesebb közönsége fel-emelkedik és sokan eltávoznak. Solymosi újra eléneklí a vasra vert katoná történetét,

és mikor a refrain dudolni kezd, egyszerre csak beleszó a közönség:

Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a hazá!

Ünnepélyesen, lelkesítőn, hatalmasan szól a khorus. Az énekes ott a színpadon elhallgat, a zenekar nem játszik már, de a karzatról tovább hangzik az ének:

Éljen a magyar szabadság!

A színpadon folytatni akarják a darabot. Nagy-öt szereplő áll már ott, de a közönség nem engedi őket szóhoz jutni. Eljénzésében, zajában lehetetlen folytatni a játékot és Solymosi újra kénytelen a kuplékat elénekelni. Most már az egész Kosuth-nótát vele éneklék. Még néhány hatulmas eljénzés és aztán újra szóhoz jutnak a színészek.

Képviselők fizetése.

Budapest, febr. 25.

Az országgyűlési szabadelvű párt mai ülésén a képviselők napidíj-átalányi törvényjavaslatát Neményi Ábrus előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra.

Földváry Elemér nem fogadhatja el azt a fizetésemelést, amelyet ő önönmagának szavazna meg. Úgy látszik, hogy a többség hajlandó volna is elfogadni a javaslatot, azt kívánja, hogy a fizetésemelést csak a jövő országgyűlésnek tagjai kezdjék élvezni.

Latkóczy azért ellenzi a javaslatot, mert azt, ami a fizetésemelésben odózus, a szabadelvű párt ellenségei bizonyára sietni fognak rákenni a szabadelvű párt.

Megütöztetést keltett a párt tagjainak sorában Tiszta István felszólalása, amelyben ő is ellene nyilatkozott a képviselői fizetésemelésnek azzal az indoklással, hogy a tervbe vett néhány száz forintnyi emelés teljesen le fogja szálítani a képviselőház értelmét és erkölcsi nívóját, nem nyílnak most már jó fizetést is fognak tekinteni a képviselői állás megszerzéséért. Tiszta István kijelentette egyszerűen, hogy — akármit határoznak is a szabadelvű párt — ő a házból az emelés ellen fog agitálni.

Az öreg Tiszta Kálmán rögtön észrevette azt a kellemetlen hangulatot, amelyet fiának felszólalása a pártban keltett. Ezért föl is állott fia után és csafolgatva fiának érveit, a maga részéről a javaslat elfogadását ajánlotta.

Tibád Antal éppen akkor látja biztosítottak a képviselő függetlenségét, ha kielégítő illetményekkel van ellátva, miért is törömmel vett tudomást a javaslat benyújtásáról és el is fogadja azt.

Buszach Péter, Balla Gyula, Besenyei Ferencz „pro” és Teleky József gróf „kontra” felszólalásai után Károlyi István gróf jelentette ki, hogy ő helyesli ugyan a fizetésemelést, de azért a maga részéről — minthogy arra szüksége nincs — a választóknak ajánlja föl felemelt képviselői állományát.

Kemény János báró alkalmoszerűen találja fölvetni azt a kérdést, hogy nem kellene-e a képviselői függetlenség érdekében a képviselői illetmények lefoglalhatatlanságát kimondani.

Wekerle miniszterelnök abban, hogy minden párt kívánja a képviselői illetmények rendezését, annak a jelét látja, hogy az általános szükségérzetnek a követelménye. A tervbe vett emelés különben is csak minimális emelés az eddigi illetményeknek. Ezért

ajánlja a javaslat elfogadását. A lefoglalhatatlanság kérdésén azonban nem tartja alkalmasnak ebben a javaslatban megoldani, azt csak egyéb jogi intézményeinkkel kapcsolatban lehet majd elintézni.

A miniszterelnök beszéde után a párt elfogadta a pénzügyi bizott által előterjesztett törvényjavaslatot.

A határhőrség vagyona.

Nagyzeben, febr. 23.

Nagyzebenben most érkeke tárgyalás folyik Szathmáry György miniszteri tanácsos és miniszteri biztos jelenlétében. Még csak egy fogarasi volt határhőrségi vagyon kezelői vonták ki magukat mindegyik az 1863-iki népiszkolai törvény alól s azt román közmiveldési vagyon gyanánt kezelték. Pedig már 1852-ben, mikor a császári leirat a volt határhőrséget feloszlatta, legfelsőbb rendelettel kimondotta, hogy ez a vagyon a volt határhőrségi közsegek vagyona, melyhez külön joga sem felekezhetnek, sem nemzetiágnak nincsen.

Csaknem három évtizede foly a harc a kormány és határhőrségi vagyonkezelők között. Sohasem tudta engedelmre kényszeríteni ezt a birókosságot; ez a vagyon kezelést mindig ki tudta vonni a törvény alól. Végre Csáky gróf közoktatásiügyi miniszter elérkezettnek látta az időt arra, hogy véget vessen ennek az állapotnak s az alapszabályok oly módosítását követelje, mely a legfelsőbb leiratinak és az 1866-iki népiszkolai törvénynek megfelel.

A szabályozó gyűlés napja e hó 10-ikére volt kiűzve. Még is jelentek a határhőrségi küldöttek Zebezből. Hátszeg vidékéről, Dobráról, Fogarásról. Vezértük Ursz báró volt határhőrséges, a gyűlés tagjai többnyire román papok és tanítók, valamint néhány egyéb foglalkozásu egyén, köztük Sierbanu orsz. képviselő.

Nagy darázsfejekbe nyult ezzel a kormány, mert az ultrák kezéből a szerencsés megoldás esetén a határhőrségi vagyonból fenntartott iskolák kiesnek. Hogy mi lesz az eredmény, még nem tudni.

Szathmáry egyénisége, úgy látszik, jó benyomást gyakorolt a románokra. Szokatlanul udvariasak és előékenyek irányában. — Érti a nyelvetek s mindjárt az első találkozás lefejezte az a harcias hangulatot, mellyel a küldöttek Zebebe jöttek.

A tanácskozmány első napján küldöttség ment érte lakására és kísérté a tanácskozmány helyiségébe, a hol beléptekor zajos szótjezáskálval fogadták. Az elöljáró Ursz báró az első szót a miniszteri biztosnak adta át, bár az előre kijelentette, hogy csak ellenőrző tagja akar lenni a törvényes eljárásnak, mellyel a testület oly alapszabályokat fog alkotni, melyek a törvényes békét e testület és a magyar kormány közt örök időkre biztosítják.

Három napi tárgyalás után azonban az ügy még nincs lebonyolítva, a mi azt bizonyítja, hogy a dolog nagyon nehezen megy.

A polgári anyakönyvek.

A kormány csak a jövő hó közepé táján, vagy még később lesz abban a helyzetben, hogy a polgári anyakönyvekről szóló törvényjavaslatot a képviselőházban előterjeszthesse. A javaslat már ő felsőge kabinet irodájában van s úgy mondják, hogy elvi megnyerték az uralkodó előzetes jóváhagyását. Más oldalról azonban azt jelentik, hogy az uralkodó azt kívánja, hogy a törvényjavaslat részletes megokolását is bemutassák neki s csak ennek megtörténte után fog nyilatkozni. Ez volna oka annak, hogy a kor-

mány kénytelen eltérni eredeti szándékától, mely abban állott, hogy a vallás és közoktatási tárcza költségvetésének tárgyalás alá vételével egyidejűleg fogja a képviselőháznak bemutatni ezen ügyrevezett reform-munkálatot. De hogy ez a munkálat nagy meglepetést fog kelteni az egész országban, melynek várakozását a javaslat iránt meglehetősen felcsigázták, az előttünk kétségtelessen látszik, ha igaz az a hír, mely hozzánk a javaslat tartalmáról Bécsen át érkezett. Ugy, a mint a kormány az anyakönyvezés reformját kontemplálja, az kezdetben egy, később két-három millió évi költséggel fog járni, de értéke előreláthatólag alig lesz több semminél. Mert az egész reform csak arra fog szolgálni, hogy lehetővé tegye a kormány visszavonni a februári rendeletet s a beláthatatlan jövőbe elodázni a polgári házasság bevezetését. Nekünk azonban úgy látszik, hogy ez a cél nem éri meg azt, hogy ebben az országban, hol annyi égető szükséglet kellene kielégíteni, évi két-három millió ily célra fordítsák, a nélkül, hogy oly állami anyakönyvezés lépjen életbe, mely e nevet azután mag is érdemli.

A törvényjavaslat ugyanis, állítólag csak az átmeneti időszakra szól ugyan, mely azonban előreláthatólag évek egész sorára terjedne ki, akként terjedne ki akként tervezi a házassági állami anyakönyveket, hogy azok csak közvetett bizonyítékot fognak képviselni a házasságkötés tényéről. Az állami anyakönyvek vezetésével egyes központokon megbízott közigazgatási közeg ugyanis a házasságkötést a feleknek okmányilag igazolt bejelentése alapján fogja bejegyezni. Ez az okmány pedig a felekezeti lelkész előtt megkötött házasságról szóló bizonyítvány, illetőleg a házassági anyakönyvi kivonat lesz a felekezeti lelkész által kiállítva. A bejelentés elmulasztása természetesen büntetéssel sújtatik. Már, hogy ennél sokkal többet ér az állami anyakönyvezés hitelessége és tiszteletessége szempontjából még az a spanyol mód szerinti polgári házasság is, mely a tél elején tervben volt, hogy t. i. a polgári házasság jelen legyen az egyházi házasságkötésnél s ő vegyen fel arról államilag érvényes közokmányt, mely bevezetettik az állami regiszterekbe, az kétségtelessen. Mert előrelátható, hogy a büntetéssel való fenyegetés sem fogja az állami lajstromokba leendő bejegyzés céljából megkövetelt bejelentéseket minden esetben biztosítani s legkevésbé fog lehetővé lenni azon azt elérni, hogy a pusztán bejelentés alapján készülő házassági állami anyakönyvek főleg, ha azok a házasságkötés helyétől különböző, nem egyszer távoli helyen vezetettek, időrend tekintetében a legnagyobb mérvű anomáliákat ne tüntessék fel.

A polgári házasság intézménye mellett a házasságkötések bejegyzésének az állami lajstromokban van egy feltétlen biztonsága garanciája: az, hogy maga az érvényes házasság a polgári közeg előtt köttetik meg, ott rögtön bejegyezhetik, e nélkül tehát nincs házasság, nincs törvényes gyermek, nincs hitvestársi öröklés, nincs övégi jog. De polgári házassági anyakönyveket úgy behozni, hogy a házasság a felekezeti lelkészek előtt érvényesen megkötött s hogy ennek az ott már érvényesen megkötött házasságának csupán utólagos bejelentése kívánassék meg a polgári anyakönyvi hivatalnál, midőn tehát fogalmilag ki van zárva, hogy a bejelentés elmulasztásához a házasságkötés meg nem történetének jogkövetkezménye köttessék, ez még koncepczióknak is érthetetlen, következményeiben pedig a legzserenostlenebb bizonytalanságnak nyit tér, kaput.

Ugyanszon központokon, ahol az állami anyakönyvek vezetettek, történnek a születések és halálozások bejegyzése is, még pedig a születések bejegyzése úgy, hogy csak a szülők vallását tüntetik ki a rovatok, míg a gyermek vallására nézve a jegyzet-rovatban

sem történik semmiféle törvényes megállapítás. Egy szóval marad minden úgy, ahogy eddig volt, csak egy pár millió állandó és fejlődésre képes évi költségrel újabb állami hivatal által szerveztetik, melynek rendszere olyan lesz, hogy néhány év múlva az ezen állami hivatal által vezetett polgári anyakönyveket a felekezeti anyakönyvek segélyül vétele mellett kell majd kikorigálni, hogy használható és megbízható közokmányt képezzenek.

A Ludovika-akadémia afférja.

Budapest, febr. 25.

A B. H. írja: Egy hónapja mult már annak, hogy Székely József főhadnagy ismert ügye reá irányította a közfigyelmet a Ludovika-akadémiában történő dolgokra.

Dokumentumokkal támogatott súlyos vádak hangzottak a magyar katonai intézetünk vezetésére s főképpen a honvédelmi miniszterium ellen s az a mely hallgatás, mely ott uralkodik azóta, a honnan felvilágosításokat várnak, megerősíti azt a fülvest, hogy ott is elismerik a vádak alaposágát.

A miniszter alighanem belátta már, hogy elhamarkodta a dolgot. Legjobb bizonyítja ezt a Székely ellen indított vizsgálat elrendelése. Nem áll az, hogy az e hó 22-én összeült becsületbíróságnak az volt a feladata, hogy a fölött határozzon, vajjon Székely ellen a katonai titkos iratok nyilvánosságra hozatala miatt indítsanak-e vizsgálatot vagy nem. Mert a becsületbíróság összehívását megelőzte egy hosszantartó kutatás, vizsgálati eljárás, melynek olyan szegényesek voltak az adatai, hogy Székely ellen nem lehetett olyan ítéletet hozni, mely tiszti rangjától és szabadságától megfosztassa, s mert idáig fejlődtek a dolgok, most erőszakos uton akarják lehetetlenné tenni a hazafias professzort.

Ujabb vizsgálatot indítanak ellene, mert azt remélik, hogy talán ezen az uton sikerül valamit ellene kideríteni.

Tudósítónk jelenti, hogy most abban az irányban folytatják a vizsgálatot, hogy Székely unokaöccse, — aki beismerte, hogy a titkos iratokat ő másolta le és hozta nyilvánosságra — képes volt-e annyi idő alatt ezeket az okmányokat lemosolni, ahogy valotta. Ujabb tanukat fognak kihallgatni, olyanokat, akiknek egyáltalán semmi közük sem volt az ügyhöz.

Keresik Székelynek azt a jóakaróját, a ki a hírlapokban közzétette az ügyére vonatkozó közleményeket. Mert Székely a becsületbíróság előtt azt mondta, hogy ő nem írta azokat a közleményeket hiába tulajdonítják neki, hanem bizonyosan valami jóakarója írta.

Mikor Székelyt volt növendései megállították, megjelentek; ezért a parancsnokság két napig megvonta tőle a kimenőt. A szobájukban kellett tartózkodniuk. Valamennyi növendék a Budapesti Hírlap-ot olvasta; ezt is megállították nekik, sőt semmiféle újságot nem engednek a kezükbe venni.

A zúzvar napról-napra növekszik a Ludovikán s e miatt kikölkent rendes kerékvágásból az élet az egész akadémián.

Ugy halljuk, hogy Székely a napokban fogja benyújtani petícióját a képviselőháznak, melyben ügyének megvizsgálását kéri. Tegnapelőtt beadta Székely a menetlevél kiadása iránt való kérelmét mert a parancsnokság ugyanezen iránt való kérelmét már egyszer a becsületbírósági ülésre való hivatkozással elutasította.

Másodszor kérelmét is visszautasították. A petíció tárgyalásánál néhány képviselő, hír szerint, meglepő dolgokat fog nyilvánosságra hozni.

A magántisztviselők mozgalmá.

Kolozsvár, febr. 27.

Igen életrevaló és tüdő mozgalom indult meg az utóbbi időben a magántisztviselők körében. Azt akarják ugyanis, hogy országos nyugdíjgyesületet alakítsanak. A mozgalom Budapestről indult meg, hol egy állandó előkészítő 100-as bizottság alakult, mely az előkészítési munkálatait a fővárosban befejezve, most a vidék felbrazesztását munkálja. Ennek felhívására gyűltek össze tegnap d. u. 4 órakor a városházán a kolozsvári magántisztviselők is, hogy kimondják az eszméhez való csatlakozásukat.

A gyűlésen Székula Ákos, az „Adria” vezérfelügyelője hívta egybe, melyen többek közt megjelentek az összehívón kívül gróf Teleki László, Szakáts Péter, Eöry Tivadar, Fischer Gyula, Beregszászy László, Radnóti Dezső, Radó Elek, Löw Frigyes, Makeai János, Mezei Simon, Bajosi Albert, Grün Lipót és Ignác, Kiss Andor, Pollák Márton, Blau Ignác, Vajda József, Bérczy Jenő, Wertheimer Dávid, Ilkovicz Géza, Heller Adolf, Dénes József, Engel Miksa, Fejér Vilmos, Pollák József, Fekete Ferencz, Becsei József, Juhrmann Albert, Indeg Vilmos, Sárdi Lőrincz, Reich Jenő, Csiki János, Gál Gyula stb.

Szekula Ákos tüdőzőlővén a megjelenőket, előadja a célt, a miért ez értekezlet összehívását szükségnek tartotta. Kéri az értekezletet, hogy mindenkéltől magának korelnököst és jegyzőket válasszon. Az értekezlet erre közfelkiáltással a gyűlés vezetésére korelnököst Székula Ákost, jegyzőket Bérczy Jenőt és Radnóti Dezsőt választja meg.

Szekula Ákos, korelnök, elfoglalván az elnöki széket, hosszabb beszédben ismerteti a magántisztviselők körében megindult mozgalmat.

Az eljénzés-l fogadott lelkes beszédre az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy az eszmét helyesli.

Az ügyek tovább vezetésére „A magántisztviselők országos nyugdíj egyesület előkészítő bizottságának kolozsvári választmány” czimmel magát constituálja és ily értelemben a budapesti 100-as bizottságnak jelentést tesz.

Ezután felolvastattott „A magán tisztviselők országos nyugdíj egyesület előkészítő bizottságának” levele, melyben a szervezésre vonatkozólag ad felvilágosításokat és melyben az alakuló gyűlés összehívására Székula Ákost felhívja.

Az értekezlet ennek alapján és az elnök indítványára 15 tagból álló ideiglenes választmányt és tisztikart választ és pedig: megválasztja tisztsélti elnöknek: Sigmond Ákost, alelnököknek: Szakáts Pétert és Szalló Árpádot, titkárnak Bérczy Jenőt, jegyzőnek Radnóti Dezsőt. — Választmányi tagoknak Gróf Teleki Lászlót, Beregszászy Lászlót, Budiszky Ernőt, Csermák Gyulát, Deák Farkast, Eöry Ernőt, Eöry Tivadart, Fischer Gyulát, Ferenczy Gyulát, Fejér Vilmost, Folly Viktort, Grün Lipótot, Löw Frigyes, Magyar Gyulát és Weiss Józsefet.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZAJA.

1898. február 27.

Egy nagy család.

M. Kernhamtöl.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA

XXIV.

(Folytatás)

(36.)

Vajjon vigasztalásra szolgál-e, ha biztosítanak, hogy ő sem csudálkozhatik jobban a dolgok fordulatain, mint én magam. — Nehány pillanatig nagyon élesen néz reám, érem, hogy pirulok a tekintete alatt, amint a fejem tetejétől kezdve a kis cipőmtalpáig végig nézett rajtam.

De nem tesz megjegyzést, azonban nagyon örülök midőn megtudom, hogy végre ideje van lemenni.

Mily szép és fényes a hosszú balterem. Mily szép az a lány a ki nem messze tőlem Hamerton Fíleppel beszél. De még sem oly szép, mint Stella.

Más irányban nézek és a Franklyn testvéreket ártatlan fehérbe látom öltözve. A ruhájukon minden színek a távolról ezt a feltevést kellene hogy a heavatatlankra tegye, hogy ő nagyon fiatalok.

Mialatt rájuk nézek, észreveszem, hogy egyedül táncosom — az az egy a kire bizony számítottam — nem csajja meg a várakozásomat.

Sir Ernő felénk jön, mily jól néz ki ma este és mennyivel szebb mint a körülte levő férfiak! — és először úgy látszik, mint ha Stella felé intézné a lépéseit. Látni a testvér-m arczában a szint sötétlő és ajkai rózsaszínűk vannak szorítva.

Nem hiába mondta meg neki a tükre, hogy mily igazán néz ki? Csuda-e ha azt gondolja hogy az utolsó órában szépségének a hatalma érvényesíteni fogja magát? De midőn közelebb jön, én bezzám fordul; — és Stella egy kissé távolabb húzódik tőlünk.

— Oly régóta vártam és kerestem magát, — mondja lassu hangon, édes bámulattal nézve reám.

Nem tudom magamat a ruhámtól elválasztani, s a dicsértet a ruhám róvása fogadom el; szerényen vonulok hátra néhány lépésnyire, és csudálkozom a férfiak infatíóján. De ugyan akkor elismerem, hogy pompás érzés száznem találatni, ha bár csak egy estére is. Erzem, hogy az arcom ég, tudom, hogy a szemeim ez új felindulásoktól fényesebbek. Jól esik tudni, hogy senki sem kesereg megrováidatásom felett; és most az egyszer binni, hogy én — vagy is inkább — én és a ruhám együtt vére — az est egyik szépségei közé tartozunk, tudni, hogy udvarlóm van, még pedig olyan, a ki ugyan csak kapos — ezek valóban különös tapasztalatok Gerti előtt.

Tudom, hogy táborozásunknak sikere engem illet. Engem és nem Stellát; és amit ő reá és anyámra néz, tudom, hogy az igazságot végre ők is tudják. Stella már tudhatta egy idő óta; de az anyám azt képzelt, hogy Sir Ernő gyermeknek tekint. És ma este kétségtelessen azt hitte, hogy Sir Ernő meg fog feledkezni a létezéséről. És most tudom, hogy nézi őt, amint engem megkérleztél és látja, hogy tánczrendembe bány helyre írja be a neve kezdőbetűt. Az anyám arczán leirhatatlan kifejezés van, de a rémület az, mely tulnyomó. Félőnkben néz Stellára és aztán imáit vissza Sir Ernőre és reám. És tudom, hogy a világ nem csak én előttem fordult fel.

— Ezeknél már többet nem, — mon-

dom egészen a Stella modorában, legalább azzal hízlelgek magamnak, megállítva a Sir Ernő ironját; szerencse, hogy nem tudja, hogy őt tekintetem egyedül tánczomnak. Későbbben midőn majd a többiek megérkeznek sajnálni fogja. Ne feleddje, hogy még nincsenek mind itten. És Sir Ernő, kérem, szűkségem van arra az ironra.

— Rögtön oda adom. Csak azt engedje meg, hogy a nevetem ide — meg ide írjam. Gerti kisasszony igazán hiszi rólam azt, a mit az előbb mondtam? — kéri, ugy nézve reám, hogy az éppen átellenben től két óra; övégi asszonynak a figyelmét magára vonja. Elhítné rólam, hogy én másokkal szivesebben tánczolóknak, mint magával? Gertrud kisasszony mondja meg, senki sem hallgatózik. — kéri, kissé közelebb hajolva hozzám.

— Egy kissé hátra húzódok tőle és tárgyat keresve körülnézek.

— Itt van Maud — mondom, a mint egy fehér és rózsaszínbe öltözött alakot meglátok. Nemde, jól néz ki? — tesszem hozzá szinte bámulattal.

— Jól néz ki? — Az valószínű. De én magára nézek — válaszolja Sir Ernő.

Aggályos félelem fog el. Ha Sir Ernő egész este így folytatja a beszédet, hova fog az vezetni? Ugy látszik, hogy magát, címzett és minden vagyonát fel akarja ma este nekem ajánlani. Ilyesmit még hetekig nem vártam, teljesen készületelem vagyok reá és nem tudom, hogy e váratlan körülményben mit tegyek.

Tényleg még nem tanulmányoztam e tárgyat, azt gondoltam, hogy van idő reá elég. Valóságos rémülettel nézek Sir Ernőre s a finom szabásu vonásaira és nyájas mosolyára való pillantás oly ideges tesz, a milyen nem voltam soha. Hiszen ő még csakot is adhat — feltéve természetesen, hogy egyedül leszünk — és az már bizonyos, hogy

arra teljesen készületelem vagyok! Ezek a szeretőkhez illő viselkedések olyan új dolgok előttem, hogy rendkívül kényelmetlenül érzem magamat, amár az a kilátás, hogy Lady Lydiard lesz, tagadhatatlan igaz, hogy kellemes.

Zavaros választ adok — de hogy mit mondok, arra már egy pillanat múlva nem emlékezem — a következő pillanatban a folyosón végig a raját szobámba sietek. Nehány percig egyedül kell lennem, hogy nyugodtan gondolkozzam; teljesen meg kell értenem azt, a mi most következik. A Sir Ernő házassági ajánlatát szándékomat van elfogadni; de előbb tíz percig egyedül kell lennem.

XXV.

Annnyira sietek a szobámba, hogy nem nézek magam elibe, és úgy látszik, hogy elvesztettem a hallásomat mert a következő pillanatban azt veszem észre, hogy valakivel összeütköztem. Felnézek, nagyon meglepve magamat, s Rothwell Jenő komoly szemével találkozik.

Arról itéle a hogy rám néz, bizonyosan azt gondolja, hogy egy kissé megalomdultam; ezt magamnak tulajdoníthatom; de sajnálom, mert midőn utólagja együtt beszélgettünk, majd nem barátságosak voltunk. Ugy látszik, hogy én arra vagyok itélve, hogy nevételessé tegyem magamat; és Rothwell urnak az a sorsa, hogy boldogságimnak tanuja legyen. Ez nevételessé kétségtelessen; de egyuttal lealázó és bosszantó is.

Annny bizonyos, hogy nagy udvariasság tőle, hogy nem nevet; még nem is mosolyog, de a legnagyobb komolysággal veszi fel a virágot melyet a ruhámról leejtettem, és visszadadja azt. Ha Sir Ernő lett volna milyen érzélgő mondatot vesztetett volna, erre a kis virágra! Először is, meg akarta volna

tartani. A kis rózsabimbót mely a ruhámra tűzött apró csokrok egyikéből hullott ki — átveszem, s néhány bocsánat kérést rebegek. Midőn bevezetem, örülök azon a gondolaton, hogy abból egy szót sem hallhatott.

— Ugy tehát Gerti kisasszony még sincsen száműztetésre itélve, — mondja, nyugodtan nézve reám; pedig a multkor azt mondta. Én nem magának, hanem maguknak kívánok szerencsét.

— Oh, ne nekem gratuláljon! — válaszolom egy kissé csudálkozva azon a különös tekinteten, mellyel az utóbbi pillanatokban reám nézett.

Ha elgondolom, hogy mindazok után még is ott leszek — alig tudom elhinni! Sajnálom, hogy a mult vasárnap olyan gyermekesen viseltem magamat miatta. És azt kívánom, hogy bár lenne ön olyan jó, és felejtene el Rothwell ur, megígéri, hogy egész életében soha sem fog gondolni arra?

— Soha se gondoljak többé arra, ameddig élek? Gerti kisasszony, maga nagyon sokat kíván tőlem! Mily vidám ma este! Azt hiszem, hogy ez a tánc a világ minden boldogságát képviseli maga előtt? mondja egy kissé komolyabban.

Kellemes dolog lehet a maga korában lenni és a maga véralkatával birni.

— Az én véralkatommal? — kérem. Nem tudtam, hogy a véralkatom valami kívánni való.

Rothwell ur, miért ne lennék én boldog? A legtöbbben azok, midőn ilyen este nek az eltöltésére van kilátásuk, a milyen ez, hát ön nem boldog?

— Oh, igen — öröletesen boldog!

Felényire sem szeretem, midőn ezt a kellemetlen gunyoros modortól felveszi.

(Folyt. köv.)

Szakács Péter és Radnóti Dezső indítványozza, hogy tekintettel arra, mikép csak bizalmas elnök választott választáson az értekezlet magának egy ügyvezető elnököt is és erre minthogy a kérdést legjobban ismeri és minthogy eddigi ügyvezetőjével már is lekötözték a magántisztviselőket, válassza meg Székula Ákos urat. Értekezlet az indítványt egyhangulag magáévá téve eljénések között Székula Ákost ügyvezető elnöknek kinevezték.

Székula Ákos megköszönvén a bizalmat, igéri, hogy e fontos mozgalmat minden erejével támogatni fogja és azon lesz, hogy az eszme minél előbb megvalósuljon.

Végül kimondta a gyűlés, hogy a mai értekezlet eredményét közli a budapesti előkészítő bizottsággal.

Szakács Péter a megjelentek nevében üdvözlőn a megalakult tisztikart és választmányt, köszöntet fejezi ki Székula Ákosnak, hogy a gyűlés összehívásával alkalmat adott a magán tisztviselőknek a mozgalomhoz csatlakozásra.

Nyilatkozat.

Vonatkozással némely pesti lapnak közlebről megjelent közleményeire, melyekben főtisztelt Szász Domokos püspök úrra érthető vádak hoztak fel, hogy bűrre-játék az egyház vagyonát kockáztatni tenné, — hivatalos közleményünknek tartjuk a vádak, püspökünk vonatkozólag, megcáfolni és visszautasítani.

Egyházkerületünk vagyonának egy része a budapesti főszékhelyi részvényekbe van befektetve s szükségesnek ítélték azok közül a 700 db. kereskedelmi bank-részvényt eladását elrendelni, a mi végre is határozat.

A hírlapoknak ezen tényállástól eltérő, püspökünket sértő közleményei annál inkább alaptalanok, mert egyházkerületünknek sem 3000 db. kereskedelmi bank-részvény, sem 20.000 db. osztrák hitelrészvény nincs és nem is volt birtokában.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsának, Kolozsavart, 1893. február 25-iki üléséből.

Dr. KOLOZSVÁRI SÁNDOR, Dr. SÁRKÁNY LAJOS,
elnökhelyettes, számvevő.

MINDENFÉLE.

Kolozsavart, február 27.

— Március 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra. Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük a hó végével lejár, szíveskedjenek azt mihamarabb megújítani.

— A „Nemzet“ haragszik. A budapesti népszínházban szombaton este lelkes és hazafias tüntetés volt az osztrák értekezlet hyperloyalitás ellen. Erről lapunk mai számában más helyen szólnak. Itt pedig öszinte csodálkozással és megbotránkozással vesszük tudomásul, hogy a magyar kormány felhivatalos lapja tájékoztató dühbe jött azért, mert akadtak olyan magyarok, a kik többre becsülik a hazafias érzelmet ápolását és nyilvánítását, mint az osztrák szellemnek való csömörletes tömjénezését. A kormány felhivatalos lapja szörnyen dühög, hogy a közönség elkeseredni tud Kossuth nótáijáért. A „Nemzet“ ebben a dühében kiméletlenül ront a darab szerzőjének, Gerő Károlynak, a tüntetés kezdeményezőjének, Pázmány Dezsőnek és a kuplé éneklőjének, Solymosi Eleknek. Lehurrogja a közönséget is, mert szívesen hazafias eszméket ápolni, azokért lelkesedni, — csak értelem jux. No hát mikor már oda jutott egy nemzet, hogy a saját nevére keresztelt lap és a saját kormányát támogató lap arcul csapkodja a nemzeti lelkesedést: akkor nincs messze az a nemzet attól a katasztrófától, a melyik a menthetetlen hanyatlást és pusztulást jelenti. A hol szívesen lelkesedni, ott dicsőség elárulni. Ha Pázmány, ha Solymosi, ha a publikum Bécsot dicsóítja, valyon megharagszik vala-e a „Nemzet“?

— László Gyula kolozsármegye nagybirtokos tegnap délelőtt hosszas szenvedés után elhunyt. László katona intézetben növekedett, s több évig szolgált a nehéz lovasknál, s részt vett az olasz hadjáratban is. Kifutó katona volt, pajtsái szeretetét, feltebbvaló becsületét nagy mérvben birta. Az ötvenes évek végén, midőn az alkotmányos élet sugarai már derengeni kezdtek, főhadnagy állásáról leköszönt, sőt az akkor még megalapozott nagy váltásdíjat is kifizette, csak-hogy nemzetének — hazájának szentelhesse életét. Pedig e téren szép jövő várt rá. Az alkotmány visszaállításakor Kolozsármegye egyhangulag megválasztotta főszolgabírájává.

Azonban a provisoriumkor mint jó hazafi hivatalt ő is letette tisztán birtoka kezelésével foglalkozott. 1867 után sem vállalt hivatalt, habár megérte mint egyik legnépszerűbb fiát szeretni volna a tisztikarban látni. Azonban ott volt mindenütt, a hol a közérdeknek, a hol az igaz ügynek segíthetett. Különösen az egyházi téren fejtett ki nagy tevékenységet. Mint gazda kitűnő volt. Nádori birtokán annyi produkált, mint mások két-anayi birtokon sem tudtak. Cselédei zsellerei sokáig fogják siratni, mert oly igazírhmanus gazdát soha nem kapnak. — Mintegy két és fél éve gyöngéledik, melyből fél év mondhatni egy folytonos haldoklásra esik. A retentő kórának csak ily hosszú idő alatt sikerült a kiváló erős és szép férfit ledönteni. Egy tizenkét éves leánykát és az öt évek óta éjjel-nappal ápoló hitvest hagyott hátra, Matskási Károlyné Kolozsármegye egykori alispánjának leányát. Az elhaltak két testvér bátyja él: — László Lajos volt országgyűlési képviselő, a magas műveltségű férfiú, és id. László Ferenc ev. ref. egyház kerületi főgondnok, a közélet országosan tisztelt alakja. Ma a gyászoló családnál egymást érték a részvét tisztelgések. Közülük a vármegyei tisztikar alispánja vezetés alatt küldött díszlegióna fejezte ki részvétét. A vármegyeből gyászolóhoz hirtet a veszteséget. A családi gyászjelentés a következő: Öv. fogarasi László Gyuláné, szül. tinnokvai Matskási Károlyné, a maga, valamint leánya Mária; továbbá az elhunyt testvérei id. fogarasi László Ferenc és neje kezdi-szt.-lelki Kosza Ilona s fiok ifj. László Ferenc és neje borcsányi és ki-ozsényi Bokros Ilma és leányuk; fogarasi László Lajos leánya László Margit magy.-monostori Kabós Sándorné férjével és gyermekeivel; özvegy kőrösarcsai Weér Zsigmondné, szül. László Anna s fia Weér György és neje ábrámfalvi Ugron Margit; — továbbá anyós, öv. tinnokvai Matskási Pálné, alsó-draskóci Morvay Mária s fia Matskási Pál magzomorodott szívvel jelentik, hogy a hű férj, szerető édes atya, testvér, és sógor Fogarasi László Gyula élete 54-ik évében, hosszas szenvedés után f. évi febr. 26-án d. é. 11 órakor megszűnt élni. Hált tetemei Baromvártér-utca 2. sz. a lakásáról az ev. ref. egyház szertartása szerint, rövid ima után f. hó 28-án d. u. 3 órakor fog a helybeli köztemetőbe elhelyeztetni. Áldás emléken!

— A közszolgálatban állók foglalkozási szövetsége f. e. március 12. d. é. 11 órakor a megyeház nagytérbe közgyűlést tart. Hogy mennyire felelt meg feladatának, igazolja fényes eredményei évi mérlege és azon körülmény, hogy tagjai számos kedvezményben részesítheti. Az előny, melyben a közszolgálatban állók, a tagoknál nagyobb nyilvánul. Ugyanis a marhabna a főtéri árkak szemben 2-ik alkalommal, rövid ima után f. hó 6 k. 10 óráig, és a hiánytalan mérés 5 krnak felel meg; ezenkívül márciustól a tagok 2 százalékos kedvezményben részesülnek. Az összes gyűjtésértárból a tagok részére 20 százalékos kedvezmény biztosított. Tízifánál a földművelésügyi minisztérium engedélye folytán f. é. július 1-től a tagok a kincstári taraktárban 10 százalékos kedvezményben részesülnek, végül f. é. március 1-től a foglalkozási tiszteletben vásárló tagoknak a máris nyomott árakkal még 2 százalékos engedmény adatik.

— A kör estélye. A kolozsári kör szombati házi estélye minden tekintetben pompásan sikerült. A rendezőség élén dr. László Aurél királyi ügyessel az igaz, hogy mindent elkövettek a mulatság érdekében, de fázardósaikat fényes sikert koronázta is. A négyeseket több mint 30 tánczolta egészen kiváló virágig. A szép asszonyok között jelen voltak: Ajtay Emma, Baintner Hugóné, öv. Bogdán Istvánné, Bónis Istvánné, Bodor Lászlóné, Gaal Albertné, Gaal Elekné, Girsik Jánosné, Girsik Gyuláné, Hosszu Teopháné, öv. Hanke Vilmosné, Issekutz Gyuláné, Kővári Mihályné, Kelemen Lászlóné, László Aurélné, öv. László Józsefné, Merza Joachinné, dr. Óvári Kelemené, dr. Pisztor Mórné, Polcz Kezsné, Schilling Rudolfiné, Szathmáry Elekné, öv. Tompa Károlyné, Vikol Antalné. A bájos és szép táncosnők között ott láttuk: Boocor Emma, Bogdán Irma, Bónis nővérek, Bodor Irma, Gaal Anna Gaal Emma, Girsik Ida, Károlyi Korinna, Kővári Dalma, László Gizike, Merza nővérek, Pisztor Irén, Schilling nővérek, Szathmáry nővérek, Veszprémi Ida, Vikol Róza és Terike kisasszonyok.

— A székhely-udvarhelyi dalegyület, mely a múlt évben tartott országgyűlése után a nemzeti zené díjával, babárkoszorúval lett kitüntetve, korszor felavatási ünnepélyt tart márc. hó 5-én, mely hangversennyel és tánczozal van egybekötve. A dr. Vajda Emil karnagy vezetés alatt álló dalegyület estélye iránt nagy az érdeklődés városrészre s a műsor kiváló darabokkal díszesedik. A dalegyület előadja az Eberszött, Huber Győzelmé dalát, Ernániból a bordalt és Turi Borosa népszimmból népdalegyveleget. A felső leányisk. növendékeiből alakult női kar egylyrai darabot; ezenkívül lesz zongora trió s Schuberttől egy quartett (a lányka és halál) dr. Vajda Emil, Kohn Armin, Hoffmann Sándor és Nagy Gyula urak által előadva. A dalegyület, mely egyúttal a márc. 15-iki ünnepélyek állandó rendezője, az idén is a leg-

fényesebben óhajtja megünnepelni a nagy napot. Szavaltok, alkalmi beszéd s a dalegyület éneke fogják a műsort változtatni.

— Színház. Feleky Miklós vendég-szerepelt jelenleg a kolozsári nemzeti színházban s a veterán művész még most is olyan tüzzel és élénken játszik, hogy sok fiatal kollegája tanulhat tőle. Szombaton az „Időgen nő“-ben lépett fel s a nyers, sőt imondó amerikaiat kiváló alakításban mutatta be. A közönség, midőn a színen megjelent, hosszantartó tapsal fogadta s az előadás folyamán mindögyre kifejezést adott elismerésének, a jeles vendég szereplő iránt. Az előadás egyike volt a legjobbaknak s a főszereplők, Hunyadi, Maróthy, Szentgyörgyi, Megyeri, Gáll, Ráthony, teljes elismerést érdemelnek. — Tegnap este szufolt ház előtt Szilágyi József határos népszimmből, „Lelencz“ került színe. Feleky Bertókot játszta benne. Művészi egyéniségének kifejtésére s szerepben tag köre nyit s a jeles művész nem is szalasztott egy momentumot is erre nézve. Szerepét a legkisebb részletig megjátszta, hogy a közönség alig tudott betelni elismerésével. Igen jók voltak a többi szereplők közül Krasznayné, Maróthy és különösen Gerő Lina, kit természetes előadásáért nyit színen megtapostak a közönség. Szentgyörgyi, Megyeri, Szathmáry és Haday dícséretesen oldották meg feladatukat.

— Nyomdászok közgyűlése. Tegnap tartották meg a kolozsári nyomdászok évi rendes közgyűlést, Gáman Dezső fiatal, köztisztviselőben álló derék elnökkel élén. Az egyetmi tisztviselők a közgyűlésnek szép rendben és korrektül számoltak le évi száfordasokról. Egyhangulag és zajos eljárással választották meg újr elnöknek Gáman Dezsőt; D. Deák Gyula jegyző és Thunmayer János pénztárnok szintén egyhangulag újr; míg volt alelnök Czákó Lajos helyébe közfelkeltással Ferdinánd Géza lett megválasztva. Ezenkívül 12 választmányi tag választották.

— Végvárgyalás. A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával Bánffy-Hunyadon elkövetett zavargások miatt a kolozsári kir. törvényszéknek folyamataba tett büntperben a végvárgyalás f. évi március hó 6-ik és következő napjain fog megtartatni.

— Mentők éjjeli gyakorlata. A mentőknek valóban bőven van alkalmuk gyakorolni magukat a nagyon is sürűn előforduló kisebb nagyobb baleseteknél, és azonban, minden kigondolható baleset alkalomára, mintegy elkészült akaráván, gyakran tartanak gyakorlatokat. Így a napokban is estéli időben mágneziumfákllyakkal tették ki-szeret, hogy azoknak világító erejét, egyzszóval használhatóságát egy esetleges tömeges éjjeli szerencsétlenség alkalmára kipróbálják. A legközelebbi napok egyikén, melyet előre fogunk tudatni olvasóinkkal egy valóban érdekes gyakorlatot tartanak éjjel, valószínűleg a főtéren hol a föltetés szerint tömeges szerencsétlenség történik, melyben a mentők egész csapatban fognak kivonulni mentőkocsikkal, számos horágygyal, mentőfákllyakkal és egyéb felszereléssel. A világítást mágneziumfákllyakkal fogják eszközölni, a mi valóban szép látványt fog nyújtani.

— Koncert. Az unitárius főtanoda „Apolló-kör“ a tegnap d. u. sikerült koncertet rendezett. A díszterem megtelt közönséggel és élvezettel hallgatta a műsor egyes pontjait. Közreműködtek: az Apolló-kör, Sipos G. Feldheim Mór, Grätz G. József Ö. szíveségből Kaosch P. és Pollák B. A koncert fénypontját azonban a Nagy Gyula tanár humoros felolvasása képezte. A felolvasó egészséges, jó humora derűtségben tartotta a közönséget. Peller J. egy monológot szavalt el.

— Nemzeti párti kör Udvarhelyen. Sz.-Udvarhelyt szombaton népes értekezleten megalakították a nemzeti-párti kör. Elnöknek Gyarmathy Ferenczet, alelnöknek Sebesi Ákost és jegyzőnek Márton Jánost, a választmányba pedig ötven előkelő polgárt választottak meg. A körnek már most is kétszáznál több tagja van. Az állami szolgálatban álló embereket szánaekosan nem szolgáltatták fel a körbe való belépésre, mert tudják, hogy ezek üldöztetéseknek lennének kitéve, ha a nemzeti-párti körbe belépnének. A kör sok reformot akar kereszteltatni. Ezeknek sorát a városok akarák megkezdeni. A mai értekezleten sokan azt hangoztatták, hogy a városnál levő visszaéléseket nyilvánosságra kell hozni, hogy az egész ország tudomását szerezhesen róluk.

— Eljegyzés. Kohlmann Károly polgári iskolai tanár, tegnap váltott jegyet Deésen Zatureczky Rózsika kisasszonnyal, Zatureczky M. István kedves és szeretetreméltó leányával. — A szép frigyot kísérvé tartás boldogság.

— Birtokvásárlás. Nagybutnyról írják, hogy 62 gazda megvásárolta gróf Teleky Árvéd és társaitól a nagybutnyi birtokot az erdővel együtt 72.000 frtért. A birtokot megosztották, a százaikat az ottani birtokot megztartották 20.000 frton, a nagybutnyi és a butyásai birtok pedig megmaradt nagybutnyiaknak 52.000 frtban. A vételért mind a két község az erdélyi ev. ref.

közalap papi özvegy-árvái mellékalapjából kölcsön felvett pénzzel fizette ki. A birtoktestből az összes erdőt a deési hitelbank és Brandt Viktor vásárolta meg 24.000 forinton.

— Batyus bált rendeztek szombaton este az Ujvilágban városunk előkelő iparos polgárai. A mulatság egészen házias jellegű volt és a jó ismerős családok találkoztak együtt és töltötték igen kellemes estét. A szép estélyen ott volt Benigni Samu nejevel, a kik nagyon emelték a mulatság sikerét. Körük csoportosult az igen szép és válogatott társaság, mely pompás animoval mulatott a késő éjféltől órákig. Jelen voltak a következők: Bak Lajos és családja, Hevesi József és neje, Dali Mihály és családja, Rácz János és családja, Káplány Mihály és családja, Kilin F. és családja, Mamitza János és családja, Kiss Ernő, Szász Ferenc és családja, Terkál József és családja, Kárvázi Árpád, Akeszman Alber, Farkas Samu stb.

— A nagy-utczai izr. templomban saardán, március 1-én este 5 órakor ünnepi istentisztelet lesz, melyen Eszter könyvének felolvasását megelőzőleg Eisler Mátyás dr. főrabbi magyar egyházi beszédet fog mondani.

— Panasz és sérelem. E lapok hasábjain minden nap olvashatók a papa-zók a rendőrség azon hanyagága miatt, hogy a hosszú és kemény tél ideje alatt felhalmozódott jeget nem takarítja el az utcáról. Múlt joggal és keserűséggel panaszkodhat ez ügyben a ref. egyház és kollegium. A kollegium előtt majdnem egy méter vastagságú jég réteg borítja az utcát. Ugy tudjuk, hogy a kollegium igazgatósága már febr. 18-án fölkerlte a főkapitányi hivatalt a jég eltakarítására. Nem történt semmi érdemleges intézkedés. 5—6 nap múlva a főispán utján kívánt lendíteni az ügyön. Erre történt annyit, hogy árkot vágott négy napszamos a templom felé s így nem folyt be a hó a templomba. De a jég tömeg még is ott van a kollegium előtt, hol naponként 500 gyermek egészsége forog kockán. Ugy látszik, hogy a rendőrségre sem a tisztességes kérés, sem az illetékes rendelkezés nem hat. Vajon van-e valami titkos szer, melylyel hatni lehetne rá?

— Találkozás 10 év múlva. Baráti tisztelettel kérjük fel mindazon tanuló-társainkat, a kik a kolozsári unitárius főtanodában az 1882—83 tanévben velünk együtt érettségi vizsgát tettek, hogy az akkor közönség megállapodásunk szerint f. évi március hó 15-ik napján délelőtt a nevezett tanintézetben 10 évi találkozásra megjelenni szíveskedjenek. Weress Ferenc birtokos és állatorvos. Csifó Salamon, lelkész.

— Kombinációk. A fővárosban, miután Ráth Károly nyugalomba akar vonulni az irányadó körök a főpolgármesteri állásra első sorban Darányi Ignác orsz. képviselőt emlegetik. Ezenkívül kombinációba kerültek Morzsányi Károly fővárosi orsz. képviselő és Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos. Ez utóbbi azonban jószágigazgatónak van kiszemelve a nyitrai püspökséghez. Jekelfalussy helyett Havassy Imre kir. főügyési helyettes foglalná el.

— Áthelyezett ezredes. Bizonyára lesznek még, akik emlékeznek Wagner gyulafehérvári ezredparancsnokra, a ki a legkegyetlenebb hidegben megmasírozhatta a hatvankettedik gyalogezred katonáit Gyulafehérvár környékén. Ugron Gábor ebben az ügyben interpellálta a hadügyminisztert, a ki megígérte, hogy e kegyetlen szívű ezredes kérdőre fogja vonni. Az interpellációnak így látszik meg volt a kívánatos eredménye. Mint Nagy-Szenenből táviratozzák, Wagner ezredes ma Gyulafehérvárról, áthelyezték. Helyette Knezovits ezredes Marosvásárhelyről lesz a hatvankettedik gyalogezred parancsnoka.

— Uj vasut Erdélyben. A kereskedelmi miniszter Molnár József országgyűlési képviselőnek, a Szász-Régentől Görény-Sókna, Görény-Szent-Imre és Libánfalva községeken, valamint a Kereszthegyen át Gyergyó-Szárhegy irányában Gyergyó-Szent-Miklósig vezetendő helyi érdekű vasutonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— A székhely-udvarhelyi dalegyület 1893. március 5-én, azaz vasárnap — a Központi vendéglő nagy termében — hangversennyel és tánczozalegybekötött korszor felavatási ünnepélyt tart.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 25.

A képviselőház mai ülésén a földművelésügyi tárcza költségvetését folytatták.

A kormány javaslata mellett Miklós Gyula beszélt.

Ellene beszéltek az ellenzék részéről: Bernát Dezső, Bujanovics Sándor, Iránka Imre, Ernusz Kelemen, Heckenast György és Reiter János.

Tüntetés a népszínházban.

Budapest, febr. 27.

A népszínházban a tegnap esti előadás alkalmával újra ismétlődtek a tüntetések.

A publikumot különben is felingerelte a „Nemzet“ támadó cikke, melyben a hazafiúi kegyelet megsértését látta.

A „Nemzet“ tappintatlan támadása különben is mindenfelé visszatetszést szült.

Mikor a 3-ik felvonásban Solymosi a színpadra lépett, a nézőtérben egyszerre tompa zugas keletkezett.

Alig énekelt egy pár kuplét, a közönség zajosan követelte a Kossuth-nótát.

Solymosi megkísérelte, hogy a rendőrség által módosított szöveget adja elő, de a közönség nem elégedett meg vele, többen helyeikről felugráltak és azt követelték, hogy úgy énekelje, a mint azt először énekelte.

A publikum hatalmas követelésének végre is engedni kellett és „Kossuth Lajos azt izente“ négyyszer kellett énekelnie.

Solymosival a közönség nagy része leírhatatlan lelkesedéssel együtt énekelt.

A nemzeti párt szervező-kedése.

Budapest, febr. 27.

Itt a VI-ik kerületben a nemzeti párt Apponyi Albert gróf elnöksége által szervezőkedő ülést tartott, melyen a választópolgárok nagy számmal jelentek meg és elhatározták állandó pártszervezetet állítani be a kerületben.

Árvíz.

Budapest, febr. 27.

Szerbiában a Nis kiöntött s a vidéket teljesen elárasztotta.

Jégzajlás következtében a veszély nagy és a folyó mentén lévő községek sokatszenvednek.

Árvízveszedelem.

Budapest, febr. 27.

A nagy hó olvadás következtében Kalocsáról óriási árvízveszedelmet jelentenek Kalocsa egész környéke viz alatt áll. Az emberek alig tudtak megmenekülni lakásaikból. Több állat oda veszett.

Gegyéből az asszonyokat és gyermekeket tutajokon szállították el a veszedelem helyéről. Bethlen András miniszter rögtön intézkedett a sürgős teendőik megtétele iránt. Földváry Mihály alispán kinevezetett kormánybiztossá.

Eötvös és Polónyi.

Bpest, febr. 27.

Hir szerint a függetlenségi pártban holnap heves vita lesz Eötvös Károly és Polónyi Géza közt a katolikus autonómia ügyében.

Vajay kiküszöbölése.

Budapest, febr. 27.

Vajay Istvánt ki a szombati országgyűlésen mondott beszédével általános visszataszítást keltett saját pártjában is, hirszerint — több képviselőindítványára ki fogják rekesztetni a függetlenségi pártból.

A bolgár fejedelem születésnapja.

Bpest, febr. 27.

Ferdinánd bolgár fejedelem születésnapját tegnap Szófiában nagy fényvel ünnepelték meg.

Nemzeti színház.

Bérlét 111. szám.
Kolozsavart, kedden, 1893. febr. hó 28-án.
Feleky Miklós utolsó előtti vendégfözléptével:

A JÓ BARÁTOK.

Vigjáték.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajdonos:

NAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Meghívó helyett.

Van szívescsém igen t. barátaimat és ismerőseimet értesíteni, miszerint folyó hó 26-án Marosludason oltárhoz vezetem Mossasz Sarolta kisasszonyt. Midőn még bátor vagyok a hozzám jutott szíves sürgönyüdvözlésekért ezután mély köszönetemet nyilvánítani, maradok

kiváló tisztelettel,

Rendes Zsigmond.

H i r d e t é s e k.

4266. sz.
1892.

203. (3-8)

Árlejtési hirdetmény.

Alólírott igazgatóság a részére 1893. évi július hó 1-étől 1896. évi június hó végéig szükségelendő puhafa deszkák és lécek biztosítása iránt versenytárgyalást tart.

A kolozsvári m. kir. dohánygyár telepére szállítandó száraz, a mennyire lehet: göcs nélküli faanyag körülbelüli mennyisége évenként:

4000 drb.	13 milim. vastag,	21.1 centim. széles,	3-8 mé. hosszú	puhafa deszka,
16000	13	26.3	3-8	"
16000	13	31.6	3-8	"
1000	20	21.1	3-8	"
1500	20	26.3	3-8	"
6000	20	31.6	3-8	"
200	25	34	3-8	"
150	35	32	3-8	"
125	40	29	3-8	"
6500	20	5-3	3-8	" lécz és
100	50	30	3-8	" palló deszka.

Vállalkozni szándékozók szabályszerűen kiállított, 50 krajczáros bélyeggel, az ajánlott árak szerint esedékes pénzüsszegnek megfelelő Tíz (10) %-nyi bántapénzről, mely készpénz vagy biztosítékképfogadható értékpapírnak bármely m. kir. adóhivatalnál letétbe történő helyezéséről szóló, pénztári nyugtávánnyal ellátott, kellően lepecsételt írásbeli ajánlataikat folyó évi április hó 5-én délelőtti 10 óráig ezen igazgatóság főnöki irodájában annál bizonyosabban nyujtsák be, mivel a később érkező, vagy távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A szállítandó faanyagok egy darabja után kívánt egységi ár számokkal és betűkkel tisztán kiírandó és batározottan kijelentendő, hogy ajánlattevő úgy az árlejtést, mint az általános szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árlejtési, valamint az általános szerződési feltételek ezen igazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

Kolozsvárt, 1893. évi február hó 4-én.

Szedlácskó,
igazgató.Hatházy,
aligazgató.

ALAPITTA- JÓZSEF főherceg udvari

TOTT 1858-BAN. Ő cs. és kir. Fensége szállítója.

WALSER FERENCZ
Iső magyar gép- és tűzoltó-szerekgyára,
HARANG- és ÉRCZÖNTÖDÉJE
Kolozsvárt, Belmonostor-utca 12.
Elvállal
Vízvezetők és Csatornázások berendezését, vörösek és magánosok részére.
KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK felszerelésére,
Villámhárítók felállítására.



Szállít
Vont vas csöveket
Öntött vas csöveket,
zománcszott
kőgyáges csöveket
csatornázásokhoz.

LÉGSZESZ
és
SZELLŐZTETÉSI
berendezéseket.

Képes árjegyzékek és részletes költségvetések díjmentesen küldetnek.

Elvállal
mindennemű vizi munkát.

Szállít és készít
Kútszivattyukat.

Tüzi és kerti
fecskeendőket,
szagtalan ürszékeket
stb. stb.

A javító-műhelyben minden javítás olvállaltatik.

Képes árjegyzékek és részletes költségvetések díjmentesen küldetnek.

146. (10-x)

Egy jó családból való nevelőnő,

ki eddig is előkelő házaknál volt alkalmazva,

Német és Francia órák adására

ajánkozik

úri családokhoz.

Czime megtudható e lap kiadóhivatalában.

212. (1-1)

Tisztán kölcsönös, részvényei nincsenek.

The Mutual

New-yorki életbiztosító társaság
(Alapított 1843.)

826¹/2 millió frank biztosítéki alapjával

a legnagyobb pénzütezet a világon.

Biztosít **emberi életet** a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.

Prospektussal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál a társulat főnöke Kolozsvárt.

Ideiglenes iroda: **Központi szálloda.**

166. (4-10)

MATUTSEK JÓZSEF
— 27. év óta fennálló —
férfi-, női- és gyermek cipész-üzletét
és raktárát áttette
Főter 32. szám alá,
a volt HÜTFLESZ-féle üzlethelyiségbe.



Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

17. (21-x)

!! Üzletfelhagyás miatt tökéletes végkiárúsítás !!

GÁMENTZY JÁNOS főtéri üzletének felhagyása miatt

a végeladás

visszavonhatatlanul még csak márczius 15-éig tart.

Minthogy addig az egész áruraktár kiárúsítandó, azért az árak **ujabban ismét rendkívül mélyen leszállítottak.**

Felkérem mindazon tisztelt revőimet, kiknek üzletemben tartozásuk van, szíveskedjenek azt minél előbb kiegyenlíteni.

Gámentzy János

főtér.

!! Csak Készpénzfizetés mellett !!

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca 33. szám.

TESSITORI és GURISATTI szobrászati műterem és Cementöntőde

Kolozsvár, Major-utca 6.

Elvállaltatnak helyben és vidéken minden e szakmába vágó munkát, u. m.: építészeti díszítmények, **Gyp., Cement, Terracotta** és **kőből, Granitto-Terrazzo, Betonirozások, csatornázások, szökőkútak, fürdő-kádak, Cementlapok és Mozaik lapok** kál kövezések elkészítésére stb. stb. a legolcsóbb ár és jótállás mellett.

Raktáron tartanak **Cement-lápok**at minden mérték és színben.

167. (5-10)

KÉT BETÜSZEDŐ

DE ÉSEN,

a **DEMETER és KISS**

KÖNYVNYOMDÁBAN

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok ugyanoda intézendők.

211. (2-2)

"THE GRESHAM"

életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz-József-tér 5.-6.

a társaság házában.

Ausztiai fiók:

Bécs, Giselastrasse 1. szám alatt

a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án Frk. 117,550.797—

Evi bevétel biztosítások és kamatból

1891. június hó 30-án " 20,725.259—

K fizetések biztosítási és járadéki szerződések a visszavásárlások stb. után

a társaság fennállása óta (1848.) " 249,311.449—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál " 61,372.000—

értékig nyujtottak be ajánlatok, mi által a társaság fennállása óta be-

nyujtott ajánlatok összértéke " 1,728,184.555—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városában az ügynökök urak és az **erdélyi vezérügy-nökség Kolozsvárt, belszen-utca 5., 7. sz.**

53. (10-x)

!! Még csak márczius hó 15-éig !!